Місячний Економічний Моніторинг України

- За результатами слухань Верховна Рада підтримала формування зони вільної торгівлі з ЄС.
- За попередніми даними ВВП зріс на 5,2% дпр у першому кварталі.
- Кабінет Міністрів відмінив квоти на експорт зернових.
- Дефіцит поточного рахунку зменшився в квітні.
- Було визначено напрями бюджетної політики на 2012 рік: заплановано фіскальну консолідацію.
- Видатки бюджету на зарплату зростуть.
- Споживча інфляція прискорилась до 11,0% дпр в травні через статистичну базу.
- Готівковий обмінний курс перевищив 8 грн за дол. США.
- Тема місяця: Ведення бізнесу

№6 (128)
червень
2011

Населення: 45,6 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 28%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 19%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

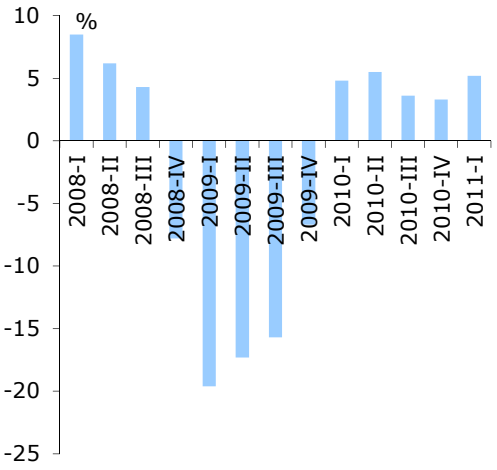
Політика: Верховна Рада визначила пріоритетним створення зони вільної торгівлі з ЄС

11 травня Верховна Рада провела слухання "Про стан і перспективи розвитку економічних відносин України з ЄС (зона вільної торгівлі) та Митним союзом". За результатами слухань Верховна Рада 19 травня прийняла постанову щодо рекомендацій парламентських слухань. Верховна Рада прийшла до висновку, що Україна отримає найбільші потенційні вигоди від укладення угоди про асоціацію з ЄС, включаючи створення зони вільної торгівлі, поєднане з одночасною активізацією економічних відносин з країнами СНД, у тому числі з Митним союзом, відповідно до принципів і на умовах СОТ.

Реальний сектор: Держкомстат оцінює зростання реального ВВП у 5,2% дпр у першому кварталі 2011 року

За попередньою оцінкою Держкомстату реальний ВВП зріс на 5,2% дпр у першому кварталі 2011 року. З боку попиту збільшення інвестицій в основний капітал на 12,0% дпр і високий споживчий попит сприяли зростанню. З боку виробництва зростання мало досить широку базу, але, ймовірно, найбільший внесок зробили промисловості і торгівля.

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держкомстат

В квітні зростання промислового виробництва продовжило сповільнюватись і досягло лише 4,9% дпр через високу статистичну базу і несприятливі зовнішні умови. Випуск металургійної продукції підвищився лише на 3,1% дпр, випуск у машинобудуванні збільшився на 13,6% дпр, і у хімічній промисловості – на 13,9% дпр. Виробництво дистильованих алкогольних напоїв та тютюнових виробів скоротився на 21,3% дпр та 14,4% дпр відповідно через підвищення акцизів, а випуск нафтопродуктів впав на 31,8% оскільки схеми імпорту без сплати податків та мита продовжували працювати.

Зростання вантажообігу уповільнилось до 8,7% дпр через низькі обсяги транспортування металургійної і сільськогосподарської продукції. Обсяги будівництва продовжили зростати з низької статистичної бази і збільшились на 11,6% дпр за чотири місяці року. Роздрібний товарообіг зріс на 14,9% дпр за підтримки більшого споживчого попиту. Зростання випуску сільського господарства уповільнилось до 4,0% дпр.

Галузеві тенденції: У газової монополії проблеми з ліквідністю

Енергетика. У листі до уряду НАК «Нафтогаз» підняв проблему дефіциту коштів. Компанія звернулась до уряду з проханням про додаткове державне фінансування у 2011 році, посилаючись на затримки у запланованому підвищенні тарифів на газ для домогосподарств і теплокомуненерго, і зростання очікуваної середньої ціни на імпортний газ у 2011 році до 328 дол. США за

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

тис. кубометрів. В результаті потреба у субсидії з бюджету для теплогенеруючих компаній може зрости, тоді як уряду буде необхідно виділити додаткові кошти Нафтогазу через рекапіталізацію. Уряд вже рекапіталізував компанію на суму 8,5 млрд грн. у 2011 році. Іншим джерелом коштів є зниження платежів до бюджету.

Верховна Рада вирішила списати борги місцевих теплогенеруючих і газорозподільних компаній (облгазів), що були накопичені станом на 1 січня 2011 року і не сплачені до червня 2001 року. Загальна сума оцінюється в 12,3 млрд грн. Інший закон передбачає списання податкової заборгованості перед бюджетом, накопиченої НАК «Нафтогаз», теплокомуненерго і облгазами до 1 січня 2011 року. В результаті фінансовий стан Нафтогазу може покращитись, оскільки компанія отримає реальне зниження своїх податкових зобов'язань в обмін на безнадійну дебіторську заборгованість від теплогенеруючих компаній. В короткостроковому періоді цей крок може допомогти реструктуризації Нафтогазу і реформуванню сектору теплокомуненерго. Однак, якщо реформи не будуть проводитись або проваляться, облгази і теплокомуненерго отримають стимул недоплачувати Нафтогазу і використовувати, кошти отримані за газ і тепло, на інші цілі.

Сільське господарство. 4 червня набуло чинності рішення про скасування квот на експорт пшениці і ячменю. Таким чином експортери отримали короткий проміжок часу для експорту запасів зерна врожаю 2010 року без сплати експортного мита. Експортне мито визначено на рівні 9%, але не менше 17 євро за т пшениці і на рівні 14%, але менше 23 євро за т ячменю. Експортні мита будуть діяти в другій половині 2011 року, якщо цей строк не буде продовжено. Економічні дослідження показують, що введення експортного мита призводить до менших втрат добробуту, ніж експортні квоти, проте також знижують закупівельні ціни для виробників.

Транспорт. У травні парламентом було прийнято новий Повітряний кодекс, який поки що не підписано Президентом. Цей документ визначає правові засади цивільної авіації в Україні. Попередній Повітряний кодекс діяв з 1993 року і в багатьох аспектах не відповідав сучасному стану справ. Новий Повітряний кодекс містить ряд покращень, включаючи оновлення функцій регулювання та нагляду в авіації, визначення джерел фінансування сектору, покращення ліцензування, адаптацію українського законодавства до норм ЄС тощо. Таким чином, можна очікувати позитивні інституційні та структурні зміни на ринку повітряних перевезень.

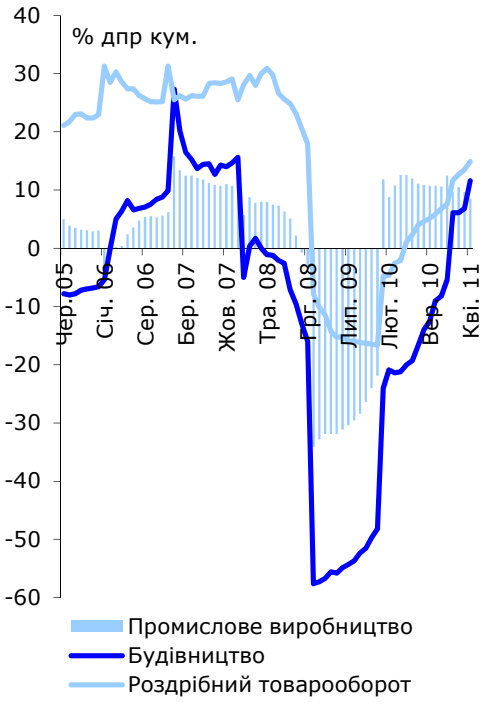
У травні ЄІБ погодився надати кредит у 450 млн євро Укравтодору, Державній службі автомобільних доріг України, для покращення під'їздів до Києва. Фінансування ЄІБ доповнюватиме позику такого ж обсягу від ЄБРР, наданої у листопаді 2010 року в рамках спільного проекту ЄІБ, ЄБРР та України на суму 1 млрд євро. Ці кошти потрібні для підтримки дорожньої системи в Україні, але вони надаються за традиційною схемою, що довела свою неефективність в Україні та призведе до зростання боргового навантаження.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку знизився в квітні

У квітні дефіцит поточного рахунку зменшився до 0,3 млрд дол. США порівняно із 0,4 млрд дол. США у березні. Дефіцит скоротився, оскільки дефіцит торгівлі товарами і послугами покращився до 0,3 млрд дол. США з 0,8 млрд дол. США в березні. Зростання імпорту сповільнилось до 36,6% дпр через сповільнення темпів росту імпорту мінеральних продуктів до 34,5% дпр. Зниження торгового дефіциту компенсувалось збільшенням виплат доходів та сповільненням росту поточних трансферів.

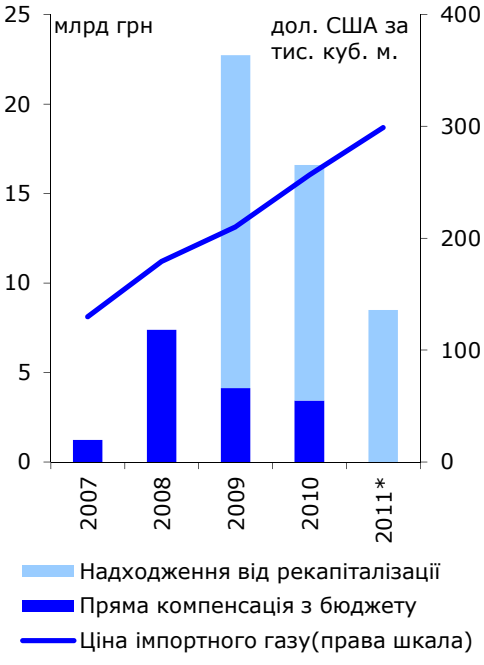
Баланс фінансового та капітального рахунку був додатнім в квітні на рівні 1,3 млрд дол. США. ПІІ збільшились до 0,9 млрд дол. США

Тенденції реального сектору

Джерело: Держкомстат

Бюджетна підтримка НАК "Нафтогаз" та ціни на імпортний газ

* оцінка середньої ціни та надходження від рекапіталізації станом на червень
Джерело: Звіти казначейства, КМУ, Нафтогаз

у зв'язку із приватизацією Укртелекому. Також профіцит фінансового рахунку відображав випуск 0,7 млрд дол. США державним підприємством. Інші види притоку капіталу залишались обмеженими, а попит на готівкову валюту - великим.

Фіскальна політика: Парламент ухвалив бюджетну резолюцію на 2012 рік

Бюджетна резолюція. 13 травня Верховна Рада України ухвалила основні напрями бюджетної політики на 2012 рік. У відповідній Постанові передбачені основні макроекономічні показники на наступний рік. Реальне зростання ВВП прогнозується на рівні 6,5%, а інфляція очікується на рівні 7,9%. Передбачається зменшення дефіциту Державного бюджету з 3,1% від ВВП у 2011 році до 2,5% від ВВП у 2012 році. Крім того, уряд планує знизити рівень перерозподілу ВВП через Зведений бюджет до 28,7% та витрачати принаймні 5% від ВВП із Зведеного бюджету на інвестиційні витрати. Загальний державний борг не повинен перевищувати 30% від ВВП, тоді як державні гарантії буде обмежено 1% від ВВП. Підтримка регіонального розвитку надаватиметься завдяки створенню Державного фонду регіонального розвитку та подальшій фіскальній децентралізації, а бюджетне планування повинне буде проходити на середньостроковій основі.

Виконання бюджету. У січні-квітні 2011 року доходи загального фонду Державного бюджету склали 104,0% від запланованого рівня й досягли 77,2 млрд грн. Надходження від основних джерел доходів були вищими за план, за винятком акцизного збору та деяких видів неподаткових платежів.

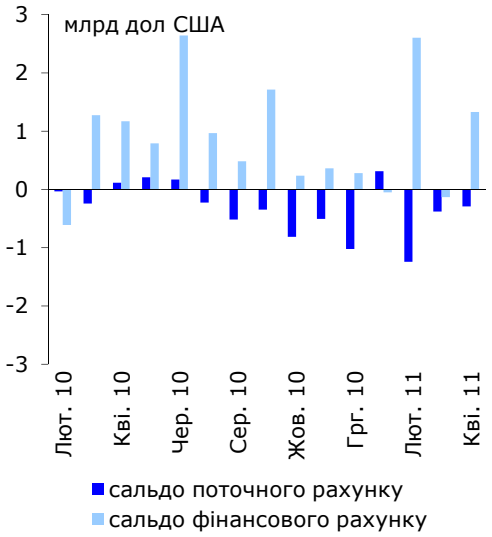
Доходи Державного бюджету (загальний та спеціальний фонд) збільшились на 20,9% дпр на фоні низької статистичної бази попереднього року. Зокрема, чисті надходження від ПДВ були на 29,7% дпр вищими, ніж минулого року, передусім, за рахунок вищих доходів від вироблених в Україні товарів. Надходження від ПДВ з імпорту збільшились лише на 11,2% дпр з огляду на звільнення операцій з імпорту природного газу від ПДВ. В результаті майже все ПДВ з продажу природного газу споживачам сплачується в органи податкової служби, тоді як раніше велика частка ПДВ на газ сплачувалась при імпорті. В січні–квітні реалізація природного газу становила 39,5 млрд грн. Доходи від ПДВ з вироблених в Україні товарів та послуг також зросли внаслідок збільшення виробництва. Відшкодування ПДВ зросло більш ніж вдвічі порівняно з минулим роком, коли відбувалось адміністративне обмеження відшкодування податку. Надходження від податку на прибуток підприємств (ППП) зросли на 20,8% дпр завдяки росту прибутків підприємств. Також, внаслідок підвищення ставок збільшилися доходи від рентних платежів і акцизного збору.

Видатки загального фонду Державного бюджету склали 95,0% від запланованого показника, що є дещо меншим. Видатки на соціальне забезпечення та міжбюджетні трансферти мали традиційно найвищий рівень виконання плану. Завдяки вищим за план доходам та недовиконанню видаткової частини дефіцит загального фонду Державного бюджету залишився порівняно невеликим у сумі 4,7 млрд грн.

Соціальна політика: Пенсійна реформа все ще на порядку денному

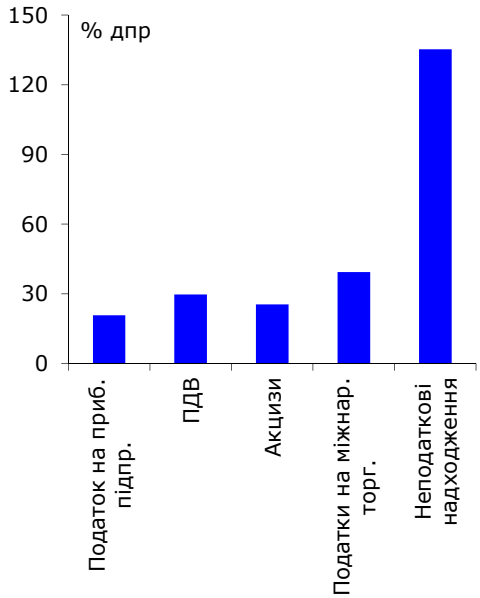
Кабінет Міністрів відкликав проект закону щодо пенсійної реформи з Верховної Ради 1 червня, і в той же день подав оновлену версію законопроекту. Оновлений законопроект містить багато основних положень попередньої версії. По-перше, вік виходу на пенсію для жінок буде поступово підвищено з 55 років до 60 років протягом періоду у 10 років. По-друге, мінімальний страховий стаж, що надає особам право на отримання пенсії після досягнення віку виходу на пенсію буде збільшено з 5 до 15 років. Також буде збільшено мінімальний страховий стаж для отримання пенсії за віком принаймні на рівні мінімального розміру до 25

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Доходи Державного бюджету у січні-квітні 2011 року

Джерело: звіти Державного казначейства

років для жінок (сьогодні - 20 років) та 35 років для чоловіків (сьогодні 30 років). По-третє, буде упорядковано виплату спеціальних пенсій. Зокрема, працівники, які мають право на ранній вихід на пенсію, будуть їх отримувати лише, якщо не продовжуватимуть працювати. Пенсії таким групам, як державні службовці обмежені сумою у 80% заробітної плати, яку вони отримували перед виходом на пенсію. Однак сьогоднішні пенсіонери збережуть свої пільги.

Новий законопроект визначає максимальну пенсію на рівні 10 розмірів прожиткового мінімуму (7640 грн на 1 червня) порівняно із 12 розмірами, які було передбачено раніше. За даними Міністерства соціальної політики на сьогодні трохи більше 1% пенсіонерів отримують пенсії, вищі за 7500 грн, тоді як майже 60% пенсіонерів мають пенсії, нижчі за 1000 грн. Новий законопроект передбачає м'який підхід до упорядкування спеціальних пенсій. Наприклад обов'язковий стаж для військовослужбовців буде підвищено поступово. Також в проекті передбачено стимули для людей залишатись довше на робочому місці без отримання пенсій. Однак ці стимули працюватимуть лише, якщо покращення ситуації на ринку праці забезпечить робочі місця для цих людей. Законопроект також передбачає впровадження обов'язкових виплат працівникам таких секторів як освіта та охорона здоров'я при виході на пенсію на рівні 10 мінімальних заробітних плат. Це допоможе новим пенсіонерам на початку, але краще перейти до забезпечення вищого рівня оплати їхньої праці, а не лише через перегляд підходів до пенсії.

В цілому, уряду необхідно буде докласти чималих зусиль для того, щоб законопроект було ухвалено в парламенті ще у червні 2011 року через наближення початку виборчої кампанії у жовтні 2012 року. Крім того, нестійкість пенсійної системи збільшуватиметься із часом, що вимагатиме радикальніших кроків для її стабілізації, включаючи обмеження поточних пенсій.

Ринок праці: Заробітні плати працівникам бюджетної сфери зростуть

Кабінет Міністрів збільшив заплановані посадові оклади працівників бюджетної сфери з 1 липня 2011 року. Зокрема, було ухвалено вищі посадові оклади для перших семи тарифних розрядів у Єдиній тарифній сітці (ЄТС) для оплати праці працівників бюджетної сфери. До того всі ці працівники мали посадові оклади на рівні мінімальної заробітної плати. Різниця між 1м та 7м тарифним розрядом становитиме 55 грн станом на 1 липня 2011 року.

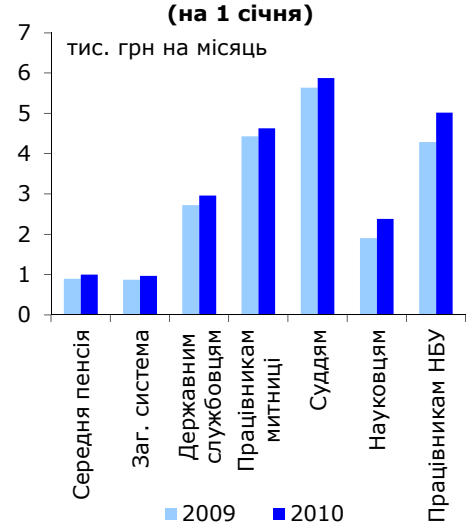
Базовий оклад для обчислення посадових окладів працівникам 8-25 розрядів буде дещо підвищено порівняно із попередніми планами. Отже, уряд трохи збільшить диференціацію заробітних плат в бюджетних секторах, включаючи освіту та охорону здоров'я. Однак диференціація залишиться значно меншою, ніж передбачено у ЄТС через фіскальні обмеження. Крім того, збільшення бюджетних видатків може зашкодити фіскальній консолідації місцевих бюджетів, які відповідають за фінансування більшості видатків на заробітні плат в освіті та охороні здоров'я і яким традиційно бракує коштів на повне фінансування делегованих повноважень.

Монетарна політика: Інфляція прискорилась до 11,0% дпр в травні

В травні зростання ІСЦ прискорилось до 11,0% дпр в основному через ефект статистичної бази та нерівномірні сезонні коливання цін на фрукти та овочі. Базова інфляція також прискорилась до 7,8% дпр, що відображає відносно високі інфляційні очікування та зростання споживчого попиту.

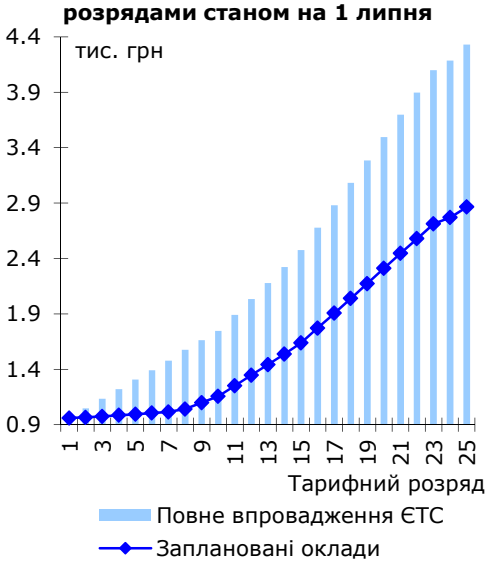
Банківська ліквідність дещо зменшилась в травні. Інтервенції НБУ на валютному ринку були загалом збалансовані, а уряд вилучав кошти через збільшення залишків на Єдиному казначейському рахунку. В результаті відсоткові ставки на міжбанківському ринку дещо збільшились.

Середня пенсія за групами пенсіонерів (на 1 січня)

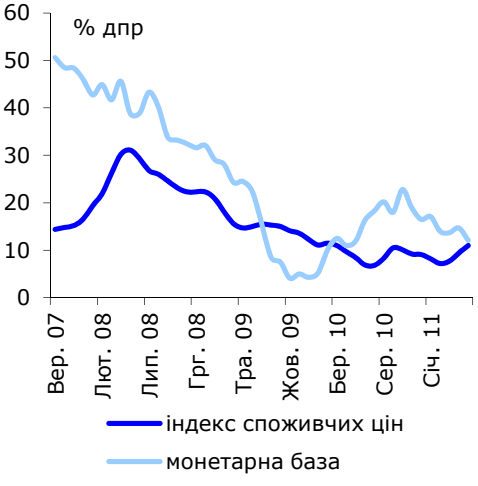
Джерело: Держкомстат

Посадовий оклад за тарифними розрядами станом на 1 липня

Джерело: постанова КМУ

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держкомстат, НБУ

Незалежність монетарної політики НБУ збільшилась, оскільки змінами до законодавства була скасована вимога щодо обов'язкового викупу державних облігацій, випущених для рекапіталізації банків. Водночас відсутність юридичного зобов'язання не означає припинення таких операцій. В минулому НБУ викуповував державні облігації, випущені для рекапіталізації "Нафтогазу", хоча не був зобов'язаний законом проводити такі операції. Насправді ці облігації становлять значну частку портфелю державних облігацій, що належать НБУ.

Фінансові ринки: Обмінний курс дещо знецінився в травні

Обмінний курс. В травні міжбанківський валютний курс дещо знецінився і наблизився до 8 грн за дол. США. В результаті готівковий обмінний курс незначно перевищив рівень 8 грн за дол. США, що є важливим психологічним бар'єром. Хоча попит на готівкову валюту залишався вищим, ніж пропозиція, він залишався близьким до квітневого рівня. НБУ зробив чисті покупки іноземної валюти на суму 0,1 млрд дол. США, але він продав понад 1 млрд дол. США для підтримки стабільності обмінного курсу.

Державний борг. У травні Міністерство фінансів зменшило вдвічі обсяг внутрішніх запозичень порівняно із минулим місяцем. Відбулось розміщення облігацій внутрішньої державної позики на суму 2,2 млрд грн із середньозваженою доходністю 9,5% річних. Попит на державні облігації розподілився між дво- та трирічними облігаціями, частка яких у загальному обсязі розміщення склала відповідно 49,7% і 48,0%. Доходність за державними облігаціями продовжувала знижуватись. Зацікавленість інвесторів у короткострокових облігаціях була незначною через низькі ставки доходності за цими облігаціями, запропоновані урядом.

Крім того, наприкінці травня Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) надав Укравтодору кредит на реконструкцію доріг на під'їздах до м. Києва на загальну суму 450 млн євро. Кошти були надані строком на 20 років з відстрочкою першої виплати в п'ять років з відсотковою ставкою *EURIBOR*+0,7% річних. Керівництво компанії планує покращити стан 350 км автомобільних доріг на підходах до Києва. Водночас, київська міська адміністрація одержала дозвіл від Міністерства фінансів на випуск єврооблігацій на суму 300 млн дол. США з метою рефінансувати поточні боргові зобов'язання, отриманих у вигляді випущених раніше облігацій зі строком погашення у липні 2011 року в обсязі 200 млн дол. США.

Обмінний курс

Джерело: НБУ

Тема місяця: Ведення бізнесу

Багато простору для покращення

Оксана Кузяків, Віталій Кравчук

За останніх кілька місяців було ухвалено ряд законів, спрямованих на спрощення процедури відкриття бізнесу та скорочення її вартості та тривалості. Ці закони було прийнято в рамках Президентської Програми економічних реформ на 2010-2014 роки. Вимоги до наявності мінімального обсягу статутного капіталу для товариств з обмеженою відповідальністю (ТОВ) та кількох інших типів компаній було скасовано. Раніше засновники компанії повинні були мати на спеціальному банківському рахунку статутний капітал в розмірі, не меншому за мінімальну заробітну плату. Також було скасовано вимогу щодо нотаріального підтвердження автентичності підписів засновників. Крім того, було дозволено подавати копії документів без нотаріального засвідчення для проведення дій щодо реєстрації. Кількість можливих учасників ТОВ було збільшено з 10 до 100. Отже, компанії можуть бути створені ширшим колом учасників без потреби засновувати акціонерну компанію. Порівняно дороге свідоцтво про реєстрацію було скасовано, а реєстрацію підтверджують випискою із реєстру.

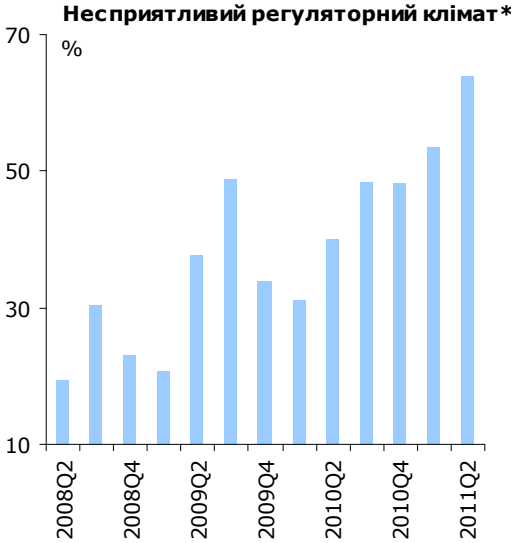
Зміни до законодавства, які набудуть чинності в серпні, дозволять засновникам відкривати компанії на основі модельних статутів через Інтернет, що усуває необхідність розробки установчих документів для кожної окремої компанії. Більш того, Верховна Рада ухвалила повний перелік дозвільних документів, які можуть вимагатись для здійснення бізнесу з винятками в сфері контролю за озброєнням, ядерного регулювання, фінансових послуг та документів, ухвалених органами з питань конкуренції.

Влив регулювання на бізнес-середовище в країні залежатиме від впровадження нових норм. Електронна реєстрація виявиться недоцільною, якщо вимагатиме комплексного програмного забезпечення або платежу за електронний підпис. Водночас можливість застосування модельного статуту не використовуватиметься, якщо він не буде коректно і чітко виписаний. Загалом вплив нових норм на простоту відкриття нового бізнесу, більш за все, буде позитивним. Він може сприяти покращенню позиції Україні в рейтингу Світового банку за показниками ведення бізнесу. Відповідно до рейтингу «Ведення бізнесу 2011» (Doing Business 2011) Україна вже покращила свою позицію по категорії «відкриття бізнесу» з 136-го місця у 2010 році до 118 у 2011 році.

За результатами квартального опитування промислових підприємств ІЕД оцінка бізнес-клімату залишається негативною: в квітні 2011 року 29,5% респондентів вважають його несприятливим і лише 6,1% менеджерів вважають бізнес-клімат добрим (у лютому відповідні частки становили 32,5% і 6,2%). Хоча оцінки загальних умов ведення бізнесу серед керівників середніх підприємств дещо покращились, позиція менеджерів великих і малих компаній не змінилась. Також варто відзначити, що оцінки малого бізнесу є найгіршими серед бізнес-спільноти. Крім того, результати дослідження показують різке погіршення сприйняття регуляторного клімату в країні у 2011 році у порівнянні із попередніми роками. У квітні 2011 року, більшість менеджерів назвали несприятливе регуляторне середовище основною перешкодою для їх бізнесу (63,9% респондентів) у порівнянні із 37,7% у квітні 2009 року і 19,3% у квітні 2008 року.

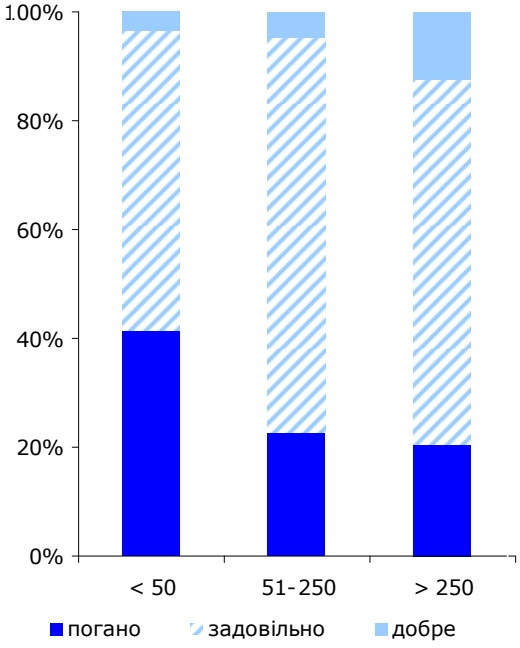
Незважаючи на схвалення нового Податкового Кодексу, адміністрування податків, як і раніше, є серйозною перешкодою для розвитку бізнесу в країні. 56,3% опитаних погодились з цим твердженням у квітні 2011 року, в той час як їх було 54,6% у квітні 2010 року, 50,2% у 2009 році і 46,2% у 2008 році. Отже, нещодавно розпочаті реформи ще далекі від завершення і мають недоліки на стадії реалізації законодавчих положень. Водночас бізнес страждав від підвищення регуляторного тиску і від

Несприятливий регуляторний клімат*

* Частка підприємств, що називають це проблемою
Джерело: опитування ІЕД

Оцінка загальноекономічної ситуації в країні підприємствами різного розміру

Джерело: Опитування ІЕД

невизначеності, викликаної законодавчими змінами. Лише покращення в цих сферах сприятиме поліпшенню бізнес-клімату найближчим часом.

Примітка: Квартальне опитування промислових підприємств проводиться ІЕД з 2001 року. Детально дивіться на:

http://www.ier.com.ua/ua/proekt_dilova_dumka/

Економічні Тенденції		IIкв 10	IIIкв10	IVкв 10	Iкв 11	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	3,4	-1,3	-1,0	5,3	-1,3	-1,0	5,3	5,0	5,3	4,0	3,5
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	12,0	10,8	11,0	9,7	9,9	11,0	9,7	10,5	9,7	8,5	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-19,3	-12,6	-5,4	6,8	-8,2	-5,4	6,1	6,1	6,8	11,6	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	2,3	5,1	7,6	13,5	6,8	7,6	11,7	12,7	13,5	14,9	15,5
Середня заробітна плата	грн.	2227	2332	2407	2389	2353	2239	2297	2338	2531	2533	…
ІСЦ	% дпр	6,9	10,5	9,1	7,7	9,2	9,1	8,2	7,2	7,7	9,4	11,0
ІВЦ	% дпр	25,5	19,2	18,7	20,3	18,9	18,7	18,0	21,4	20,3	20,8	18,8
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	30,6	28,6	27,7	40,4	49,2	29,6	53,6	46,8	49,2	44,4	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	24,8	28,2	30,1	52,9	58,5	33,7	54,4	64,1	58,5	52,3	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-2,0	-4,8	-8,4	-3,0	-3,1	-9,3	-0,4	-2,1	-3,1	-3,8	…
Поточний рахунок, на кінець періоду**	млрд. дол. США	0,6	-0,5	-2,8	-1,3	-1,4	-2,2	0,3	-0,9	-1,3	-1,6	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	0,9	-0,5	-2,0	0,0	x	x	x	x	x	x	x
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	29,5	34,7	34,6	34,6	33,5	34,6	35,1	36,7	36,4	38,4	37,9
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	16,3	18,0	15,8	15,8	18,9	15,8	17,1	14,0	13,7	14,7	12,1
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.	% річних	14,8	13,0	13,6	13,6	12,8	15,0	13,6	12,9	13,3	13,0	13,4
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	7,92	7,90	7,96	7,95	7,95	7,97	7,95	7,95	7,97	7,97	7,98
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,92	7,90	7,93	7,94	7,93	7,96	7,95	7,94	7,94	7,96	7,97
Обмінний курс, середній	євро	10,10	10,18	10,79	10,85	10,87	10,50	10,62	10,83	11,10	11,49	11,48

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат),
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7	1095,0
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4	138,0
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-15,1	4,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-5,9
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,5
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,3
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		IV 07	I 08	II 08	III 08	IV 08	II 09	III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10	IV 10
ВВП	млрд. грн.	212,8	191,5	236,0	276,5	244,1	214,1	250,3	259,9	219,4	260,2	304,7	310,3
Реальний ВВП	% дпр	7,4	8,5	6,2	4,3	-7,8	-17,3	-15,7	-6,7	4,8	5,5	3,6	3,3
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	19,0	23,6	12,6	14,4	4,7	-14,5	-14,3	-16,2	1,2	7,8	9,4	9,0
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,4	-0,9	2,2	-5,3	7,4	-1,6	-4,3	-3,7	4,1	-1,9	3,7	5,0
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	23,8	24,4	9,1	-3,2	-23,1	-55,9	-53,2	-33,7	-7,5	-1,2	12,6	10,6
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	5,6	0,1	13,8	21,0	-13,2	-34,1	-30,9	6,9	-0,2	10,8	2,6	4,9
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	27,2	19,3	29,7	34,8	-11,8	-52,3	-47,6	-11,1	-7,8	16,7	20,2	14,3
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	7,1	0,8	-4,1	23,8	19,2	3,4	2,2	-11,6	4,9	0,1	-3,3	0,3
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	4,4	7,2	5,6	-1,5	-27,0	-26,1	-25,6	6,5	14,4	16,1	12,5	15,0
Будівництво (реальна)*	% дпр	5,8	-14,1	-18,7	-33,9	-39,5	-42,7	-43,6	-32,8	-12,4	-8,7	7,4	1,1
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	15,0	11,2	8,8	-0,7	-6,2	-15,7	-22,0	-16,4	1,1	2,9	10,8	1,2
Транспорт (реальна)*	% дпр	10,2	15,1	14,6	10,1	-0,3	-9,2	-5,7	-0,4	5,5	6,8	5,2	3,0
Платіжний баланс													
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,3	-3,7	-3,4	-2,1	-3,7	-0,2	-0,1	-0,9	0,1	0,5	-1,1	-2,3
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-7,7	-9,8	-7,1	-3,7	-9,5	-0,6	-0,2	-2,7	0,2	1,5	-2,8	-6,0
Баланс товарів	млн. дол. США	-4452	-4490	-4171	-3868	-3562	-622	-1396	-1407	-1229	-818	-3103	-3562
Баланс послуг	млн. дол. США	308	77	308	1341	15	432	1256	550	1018	1219	1659	966
Поточні трансферти	млн. дол. США	1016	740	833	831	723	667	640	722	608	728	797	842
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1648	2430	3091	3324	1058	1279	1210	1282	923	1196	1470	2170
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	1844	217	160	-690	-967	-351	-2286	1428	-307	804	2532	1288
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	32,5	33,2	35,5	37,5	31,5	27,3	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7	34,6
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,04	5,03	4,79	4,70	6,49	7,76	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90	7,96
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	5,05	5,05	4,96	4,85	6,21	7,66	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90	7,93
Бюджет													
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,1	32,9	32,0	29,5	31,6	30,6	25,5	36,0	30,6	30,0	23,0	32,0
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,8	5,2	5,1	4,3	4,9	5,3	4,4	4,7	4,9	4,8	4,3	4,8
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,4	4,2	4,5	5,0	6,3	3,3	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4	4,2
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,6	10,6	10,9	9,8	7,8	8,3	6,4	11,0	9,7	9,7	8,4	9,9
Акцизні збори	% від ВВП	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	2,3	2,5	2,6	2,4	2,9	2,5	2,5
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,7	29,8	31,6	27,2	41,2	36,6	29,6	34,5	32,7	38,2	30,0	37,2
Поточні видатки	% від ВВП	27,3	28,9	28,5	22,4	33,8	34,9	27,0	31,4	32,1	36,9	26,3	32,5
Капітальні видатки	% від ВВП	9,4	1,0	3,1	4,8	7,4	1,7	2,6	3,1	0,6	1,4	3,7	4,7
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-6,2	3,0	0,4	1,9	-10,3	-6,2	-4,5	1,1	-2,0	-7,9	-7,4	-5,6
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2
Ринок праці													
Середня зарплата (реальна)	% дпр	13,4	13,4	6,1	6,3	0,5	-8,6	-10,7	-5,7	5,6	11,1	12,0	11,4
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	16,4	19,0	10,1	6,6	2,7	-6,9	-8,6	-7,6	6,8	14,0	14,1	14,7
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	6,4	7,1	6,2	6,0	7,5	9,1	8,6	8,8	9,0	8,5	8,0	8,1
Банківський сектор													
Грошовий агрегат М0	% дпр	48,2	48,4	48,6	37,9	39,3	22,8	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4	16,5
Грошовий агрегат М2	% дпр	50,8	52,7	48,8	37,4	31,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6	23,1
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	71,9	67,9	67,0	53,3	7,5	-16,1	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6	41,4
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	32,5	35,2	32,9	31,2	66,3	33,0	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7	16,9
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	72,7	81,2	70,6	54,9	40,4	27,8	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0	11,2
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	75,4	71,3	57,9	53,4	103,6	48,7	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	85,7	84,8	67,2	50,9	73,3	37,3	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6	-0,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	69,2	69,1	68,6	66,8	69,8	68,2	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5	66,3
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	14,0	15,7	17,6	17,7	21,6	19,1	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0	15,0
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,1	10,9	11,9	12,4	11,9	9,6	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3	10,1
Джерела: Національний банк України, Державний комітет розрахунки ІЕД													
* зміна доданої вартості													

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.